

De bonus is malus

We hebben het even gehad met bonussen. De bonus is uit, passé, voltooid verleden tijd. De bonus is verkeerd in zijn tegendeel, is slecht. De bonus is 'malus' geworden. Eigenlijk hadden we altijd al een hekel aan die bonussen. Vooral omdat die niet toegekend werden aan u en aan mij, maar bijvoorbeeld aan die lui van de banken. Die instellingen die met ons geld zelf geld gingen verdienen. Of waar we als ondernemer wel geld konden lenen, maar alleen zo lang het goed met ons ging en niet als we het echt nodig hadden. En stiekem vinden we het wel leuk dat de overheid die banken te hulp is moeten komen snellen. Dat zal die lui van de banken leren voortaan een toontje lager te zingen. Ze hadden onze belastingcenten nodig om überhaupt nog te kunnen blijven bestaan! Dat nog geen belastingbetaler er iets van gemerkt heeft dat minister Bos de banken financieel heeft moeten steunen, dat die banken voor die steun een forse prijs betalen en dat minister Bos de gekochte aandelen over een aantal jaren wellicht met een flinke winst kan verkopen, mag de pret nu even niet bederven. Geen beter vermaak immers dan leedvermaak.

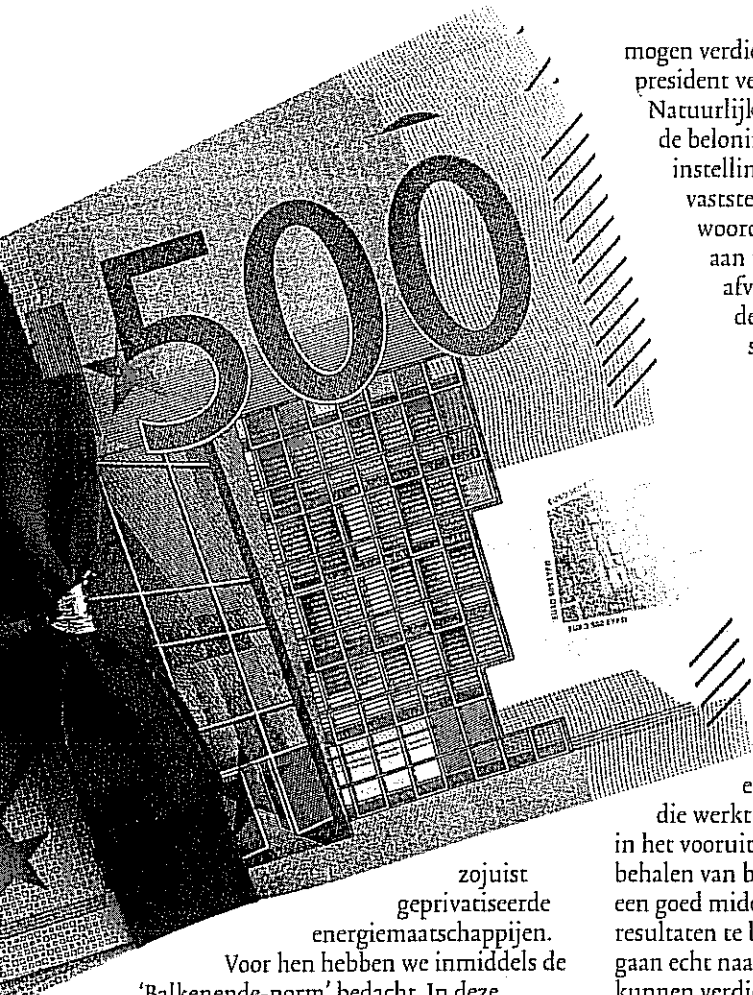
Bonussen komen niet alleen bij banken voor. Ook in het bedrijfsleven heeft men er last van. Daar worden bonussen toegekend aan bestuurders als deze bepaalde resultaten hebben behaald. Omdat de aandeelhouders deze beloning vaststellen, zijn deze resultaten niet zelden gerelateerd aan het behalen van bepaalde voordelen voor de aandeelhouders. En als deze voordelen maar groot genoeg zijn, wordt daarbij op een paar centen niet gekeken. Dat de directeur van Numico (volgens mij is het mis gegaan toen wij directieuren 'ceo' gingen noemen) met tachtig miljoen euro naar huis ging toen hij de producent van Olvarit en Bambix aan de Franse producent van 'Danoontje' had verkanseld, zal wellicht velen hebben gestoord, maar niet de aandeelhouders van Numico die zelf ook allemaal flink konden cashen. Als bestuurders van grote ondernemingen dragen de betrokkenen grote verantwoordelijkheden, maar risico lopen doen zij zelf nauwelijks. Zeker bestaat het risico dat zij voortijdig naar huis worden gestuurd en dat zij dan niet gemakkelijk elders weer een gelijke betrekking kunnen vinden, vooral als de koersen van het aandeel de aandeelhouders niet kunnen

bekoren. Dat naar huis sturen gebeurt in dat geval echter zelden zonder een ontslagvergoeding die u en ik zouden beschouwen als het beste wat ons in ons leven kan overkomen. In financiële zin dan.

Natuurlijk kunnen bonussen van dit soort in onze ogen al helemaal geen genade meer vinden. Onze vorige minister-president noemde het eerder al "exhibitionistische zelfverrijking". Om vervolgens zelf als commissaris te gaan werken voor grote ondernemingen als Shell.

KLM, TNT en de ING-bank. Inderdaad: diezelfde ING-bank die haar nieuwe financiële topman een bonus geeft in de vorm van 100.000 aandelen. Een kwestie van voortschrijdend inzicht bij onze voormalige minister-president waarschijnlijk. Het wordt nog erger als we het hebben over bestuurders van organisaties die werken met 'publiek geld'. Inderdaad, uw en mijn belastingcentjes. Bestuurders van instellingen in de gezondheidszorg bijvoorbeeld, of van woningcorporaties, maar ook de bestuurders van de

mogen verdienen dan vijf maal wat de minister-president verdient.

Natuurlijk, er zijn misstanden geweest met de beloning van bestuurders aan de top van instellingen en bedrijven. Zij die voor het vaststellen van deze beloningen verantwoordelijk zijn geweest, dienen zich dat aan te rekenen. En wij moeten ons afvragen of er bij de vaststelling van de hoogte van beloningen van topbestuurders steeds wel genoeg 'checks and balances' in het systeem zitten om excessieve beloningen tegen te gaan. Maar nadat we ons eens lekker boos gemaakt hebben over de misstanden met de bonussen is het ook tijd om even bij zinnen te komen.

Als een bestuurder echt 'top' is, kan zijn waarde voor een onderneming of organisatie best een hoge beloning rechtvaardigen, ook al is die veel hoger dan die van u

en mij. En dat is in een organisatie

die werkt met publiek geld niet anders. Het in het vooruitzicht stellen van een bonus bij het behalen van bepaalde resultaten kan nog steeds een goed middel zijn om het behalen van die resultaten te bevorderen. Sommige topmanagers gaan echt naar het buitenland als zij daar meer kunnen verdienen en dan zijn wij ze ook echt kwijt. Het nemen van risico's door ondernemers (let wel: met eigen geld dus) mag worden beloond. En wie hard werkt mag meer verdienen dan wie minder hard werkt.

De redelijkheid in het publieke debat over beloningen en bonussen is momenteel meer dan een beetje zoek. De regering lijkt dat ook in te zien. Besluiten, bijvoorbeeld over het wegbelasten van hoge beloningen, zijn in elk geval nog niet genomen. ■

zojuist
geprivatiseerde
energiemaatschappijen.

Voor hen hebben we inmiddels de 'Balkenende-norm' bedacht. In deze kringen mag niemand meer verdienen dan de minister-president. Zo'n 170.000 euro dus, wel inclusief werkgeverslasten, pensioen en bedrijfsauto wel te verstaan. In het kader van het grote gelijkheidsdenken hebben we bedacht dat niemand een grotere organisatie leidt dan de minister-president, dat niemand meer verantwoordelijkheden draagt dan de minister-president en dat dus ook niemand in de publieke sector meer hoeft te verdienen dan de minister-president. Dat deze minister-president misschien wel veel te weinig verdient maar dat politici daaraan niets durven te veranderen omdat ze bang zijn bij de eerstvolgende verkiezingen het verwijt te krijgen zakkenvullers te zijn, laten we dan graag maar even in het midden. Inmiddels is ook al geopperd dat helemaal niemand meer zou

mr. J.P.M. van Zijl,
advocaat te Tilburg.